els seus passos hem de prendre en consideració obres pràctiques, com el *Llibre del gentil e dels tres savis*, o teòriques, com l'*Ars inveniendi veritatem* o el *Llibre de contemplació en Déu*. Després d'esbossar la doctrina lul·liana dels atributs de Déu ens hem de preguntar, per concloure, quina contribució podria fer Llull al diàleg interreligiós d'avui.

Annemarie Mayer és *privatdozentin* i doctora en teologia per la Universitat de Tübingen. Assistenta científica a l'Institut per a la Recerca Ecumènica, Tübingen, amb tasca docent i investigadora en l'ecumenisme entre els protestants (luterans, reformats, anglicans) i catòlics, en aspectes de teoria i hermenèutica del diàleg interconfessional, i aprofundiment en el treball del diàleg interreligiós. Tesi d'habilitació sobre la discussió interreligiosa dels atributs de Déu en Ramon Llull, publicada amb el títol *Drei Religionen - ein Gott? Ramon Lulls interreligiöse Diskussion der Eigenschaften Gottes*, Freiburg, Brisgovia: Herder 2008.

11.30 h. Pausa i cafè

12 h. Presentació del llibre *Raimundus Lullus: An Introduction to his Life, Works and Thought*, ed. A. Fidora i Josep E. Rubio (Turhnout: Brepols, 2008). Intervindran Josep Perarnau (Facultat de Teologia de Catalunya), i els curadors del volum.

La sessió de divendres 8 de maig tindrà lloc a la Sala de Professors de l'Edifici Josep Carner de la Facultat de Filologia de la UB, al recinte històric de la UB a plaça Universitat (entrada pel carrer Aribau).

La sessió de dissabte 9 de maig tindrà lloc a la Sala Sant Jordi del Seminari Conciliar, carrer Diputació, 231.

L'assistència a les Jornades és gratuïta però les places són limitades i, per tant, la inscripció prèvia és imprescindible. S'estendran acreditacions d'assistència a tots els assistents que ho desitgin.

Aula Lul·liana de Barcelona

Informació i inscripcions:

Secretaria de la Facultat de Filosofia (URL)
carrer Diputació, 231
08007 Barcelona
tel. 934 534 338 (11-13 h)

Facultat de Filosofia
Universitat Ramon Llull

Facultat de Filologia
UNIVERSITAT DE BARCELONA

FACULTAT DE TEOLOGIA DE CATALUNYA

Aula Lul·liana de Barcelona

III Jornades Acadèmiques Interdisciplinàries

8 i 9 de maig, 2009

La tercera edició de l'Aula Lul·liana porta a Barcelona dues investigadores de primera fila que, des d'Itàlia i Alemanya, han dedicat esforços i intel·ligència a fer-nos comprendre millor aspectes lingüístics i teològics de l'obra de Ramon Llull. Les noves promocions de lul·listes disposen avui d'eines de recerca diversificades i potents; per això les intervencions d'Elena Pistolesi i Annemarie Mayer aniran acompanyades de la presentació d'una mostra d'aquest material instrumental: l'edició bilingüe anotada del *Fantàstic* i de la *Ciutat del món*, elaborada al Centre de Documentació Ramon Llull de la Universitat de Barcelona; i el manual d'accés al nou Llull donat a conèixer a través dels 32 volums de les Raimundi Lulli Opera Latina preparats al Raimundus-Lullus-Institut de la Universitat de Freiburg.

Divendres 8 de maig

Edifici Josep Carner - Sala de Professors - Facultat de Filologia (UB)

16.30 h. Obertura de les Jornades a càrrec d'Adolfo Sotelo Vázquez, degà de la Facultat de Filologia de la UB i president de torn de l'Aula Lul·liana de Barcelona.

17 h. Conferència. Elena Pistolesi (Universitat de Trieste), "Les traduccions lul·lianes i els recorreguts de la traducció a l'Edat Mitjana (segles XII-XIV)".

La conferència il·lustrarà alguns aspectes de la teoria i de la pràctica de la traducció a l'Edat Mitjana seguint el *topos* de sant Jeroni sobre la traducció *ad sensum* i *ad verbum* (Epístola LVII, *De optimo genere interpretandi*). Dins aquest marc, es presentarà el cas lul·lià per avaluar-ne els trets específics al costat de la producció coetània.

Elena Pistolesi és professora de lingüística italiana a la Universitat de Trieste. S'ha doctorat a Florència en "Linguistica diacronica e sincronica" amb una tesi sobre el *De vulgari eloquentia* de Dante. Ha obtingut borses de recerca a la Universitat de Barcelona, a l'Accademia della Crusca (Florència) i a la Universitat de Siena. És autora de diversos treballs sobre història de la lingüística i sobre l'italià contemporani, en particular sobre escriptura i nous mitjans. De Ramon Llull ha estudiat l'*affatus* i el sistema de les definicions lul·lianes. Prepara l'edició crítica de la *Quadratura e triangulatura de cercle* de Ramon Llull per a la NEORL i per això ha publicat alguns articles sobre la geometria i sobre la tradició plurilingüe del *corpus* lul·lià.

18.30 h. Pausa i cafè.

19 h. Presentació del llibre Ramon Llull, *Llibre de la disputa del clergue Pere i de Ramon, el fantàstic. Llibre de la ciutat del món*, ed. Lola Badia, TOLRL 2 (Santa Coloma de Queralt: Obrador Edèndum, 2008). Intervindran Marcel Ortín (Universitat Pompeu Fabra) i la curadora del volum.

Dissabte 9 de maig

Sala Sant Jordi - Seminari Conciliar de Barcelona

10 h. Conferència. Annemarie Mayer (Institut per a la Recerca Ecumènica, Universitat de Tübingen), "Cartografia dels atributs de Déu: Ramon Llull i les religions en contacte".

Avui dia és habitual relacionar-se amb persones d'altres religions. Des del punt de vista de la teologia catòlica, els documents del Concili Vaticà II són la guia tant per a la convivència com per a la interacció teològica. Sovint es pensa que, abans del Concili, tot era un desert d'exclusivisme d'acord amb la divisa *Extra ecclesiam nulla salus*. Tanmateix, la situació i el pensament de Llull eren de debò tan diferents? Per a ell era habitual trobar-se amb musulmans i jueus; i la seva teologia s'havia de posar com a qüestió l'existència d'altres religions. Per a Llull calia trobar una mena de relació respectuosa amb les altres religions monoteistes que facilités la convivència; però encara més que una "etiqueta interreligiosa" li calia disputar amb els continguts teològics de les diferents religions des d'un punt de vista cristià. En el laberint de les diferents creences, els atributs de Déu, tema comú de totes tres religions, li servien com a mapa per al viatge interreligiós. Per seguir